

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2005. gada 13. janvārī *

Lieta C-84/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko
2003. gada 26. februārī cēla

Eiropas Kopienų Komisija, ko pārstāv K. Vīdners [*K. Wiedner*] un G. Valero
Hordana [*G. Valero Jordana*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Spānijas Karalisti, ko pārstāv S. Ortiss Vāmonde [*S. Ortiz Vaamonde*], pārstāvis,
kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*],
tiesneši R. Šintgens [*R. Schintgen*], J. Makarčiks [*J. Makarczyk*] (referents),
Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas, izskatīt lietu
bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Iesniedzot prasības pieteikumu, Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, nepareizi transponējot valsts tiesībās Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 1. lpp.), un Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/37/EEK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras (OV L 199, 54. lpp.), jo īpaši:

— 2000. gada 16. jūnija *Ley de Contractos de las Administraciones Publicas* (likums, kas attiecas uz valsts pārvaldes iestāžu piešķirtajiem līgumiem), kura kodificētā versija apstiprināta ar 2000. gada 16. jūnija *Real Decreto Legislativo*

2/2000 (2000. gada 21. jūnija *BOE* Nr. 148, 21775. lpp., turpmāk tekstā — “Kodificētais likums”), 1. panta 3. punktā paredzot, ka likums netiek piemērots privāto tiesību subjektiem, kuri atbilst nosacījumiem, kas norādīti abu minēto direktīvu 1. panta b) punkta otrās daļas pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā,

- šā likuma 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzot, ka Kodificētais likums pilnībā netiek piemērots sadarbības nolīgumiem, kas noslēgti starp valsts pārvaldes iestādēm un citām valsts iestādēm, un tādējādi arī nolīgumiem, kuri attiecas uz valsts līgumiem šo pašu direktīvu nozīmē, un
- Kodificētā likuma 141. panta a) punktā un 182. panta a) un g) punktā ļaujot sarunu procedūru izmantot divos gadījumos, kas nav paredzēti minētajās direktīvās,

Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar EK līguma un šo direktīvu noteikumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

- 2 Direktīvas 93/37 1. panta b) punkts nosaka:

“Līgumslēdzējas iestādes” ir valsts, reģionālas vai vietējas iestādes, publisko tiesību subjekti, apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes vai publisko tiesību subjekti.

“Publisko tiesību subjekts” ir jebkura struktūra:

- kas nodibināta ar konkrētu mērķi apmierināt vispārējas vajadzības un neveic rūpnieciskas vai komerciālas darbības,

un

- kas ir juridiska persona,

un

- ko finansē galvenokārt valsts, reģionālas vai vietējas iestādes vai citi publisko tiesību subjekti, vai ko šie subjekti pārrauga, vai kuru vadībā, pārvaldē vai uzraudzības struktūrā vairāk nekā pusi locekļu ieceļ valsts, reģionālas vai vietējas iestādes vai citi publisko tiesību subjekti.

[..]”

3 Direktīvas 93/36 1. panta b) punkta noteikumi būtībā ir identiski.

4 Saskaņā ar Direktīvas 93/36 6. panta 2.–4. punkta noteikumiem:

“2. Ja konkursā, kas notiek saskaņā ar atklātu vai slēgtu procedūru, iesniedz nestandarta piedāvājumus vai piedāvājumus, kas neatbilst attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, kuri atbilst IV sadaļai, līgumslēdzējas iestādes var piešķirt piegāžu līgumus ar sarunu procedūru, ja vien līguma sākotnējie noteikumi būtiski nemainās. Līgumslēdzējas iestādes šādos gadījumos npublicē paziņojumu par konkursu, ja tās šādā sarunu procedūrā iekļauj visus uzņēmumus, kuri atbilst 20.–24. panta kritērijiem un kuri iepriekš atklātā vai slēgtā procedūrā ir iesnieguši piedāvājumus saskaņā ar oficiālām piedāvājumu iesniegšanas procedūras prasībām.

3. Šādos gadījumos līgumslēdzējas iestādes var piešķirt piegāžu līgumus ar sarunu procedūru, iepriekš npublicējot paziņojumu par konkursu:

a) ja nav saņemti piedāvājumi vai pieņemami piedāvājumi konkursam ar atklātu vai slēgtu procedūru, ja vien līguma sākotnējie noteikumi būtiski nemainās un ar nosacījumu, ka Komisijai iesniedz ziņojumu;

b) ja attiecīgos ražojumus izgatavo vienīgi pētniecībai, eksperimentiem, izpētei vai tehnoloģijas attīstībai, šis noteikums neattiecas uz ražošanu lielos apjomos, lai

noteiktu komerciālo dzīvotspēju vai atgūtu pētniecības un tehnoloģijas attīstīšanas izmaksas;

- c) ja, tehnisku vai māksliniecisku iemeslu dēļ vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību, piegādājamus ražojumus var izgatavot vai piegādāt vienīgi konkrēts piegādātājs;

- d) tik lielā mērā, cik noteikti nepieciešams, ja attiecīgām līgumslēdzējām iestādēm neparedzētu iemeslu dēļ radusies ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot termiņus, kuri atklātām, slēgtām vai sarunu procedūrām noteikti saskaņā ar 2. punktu. Apstākļi, uz kuriem atsaucas, pamatojot ārkārtēju steidzamību, noteikti nedrīkst būt radušies līgumslēdzēju iestāžu dēļ;

- e) papildu piegādēm, ko veic pirmais piegādātājs un kas paredzētas vai nu kā parasto rezerves daļu vai uzstādīto iekārtu daļējas aizstājējas, vai tās papildina esošās rezerves daļas vai uzstādītās iekārtas, ja piegādātāja maiņa līgumslēdzējai iestādei liktu iegādāties materiālus ar atšķirīgiem tehniskiem parametriem un tas radītu nesavietojamību vai nesamērīgas tehniskas grūtības darbībā un uzturēšanā. Šādu līgumu, kā arī atkārtotu līgumu termiņš parasti nedrīkst pārsniegt trīs gadus.

4. Visos citos gadījumos līgumslēdzējas iestādes piegāžu līgumus piešķir ar atklātu procedūru vai ar slēgtu procedūru.”

5 Saskaņā ar Direktīvas 93/37 7. panta 3. un 4. punkta noteikumiem:

“3. Šādos gadījumos līgumslēdzējas iestādes var piešķirt būvdarbu valsts līgumus ar sarunu procedūru, iepriekš nepublicējot paziņojumu par līgumu:

- a) ja nav saņemti piedāvājumi vai pieņemami piedāvājumi konkursam ar atklātu vai slēgtu procedūru, ja vien līguma sākotnējie noteikumi būtiski nemainās un ar noteikumu, ka pēc Komisijas lūguma tai ir iesniedz ziņojumu;

- b) ja tehnisku vai māksliniecisku iemeslu dēļ vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību, būvdarbus var veikt vienīgi konkrēts būvuzņēmējs;

- c) tik lielā mērā, cik noteikti nepieciešams, ja attiecīgām līgumslēdzējām iestādēm neparedzētu iemeslu dēļ radusies ārkārtēja steidzamība, kas liedz ievērot termiņus, kuri atklātām, slēgtām vai sarunu procedūrām noteikti saskaņā ar 2. punktu. Apstākļi, uz kuriem atsaucas, pamatojot ārkārtēju steidzamību, noteikti nedrīkst būt radušies līgumslēdzēju iestāžu dēļ;

- d) par papildu būvdarbiem, kas nav iekļauti sākotnēji paredzētajā projektā vai sākotnēji noslēgtajā līgumā, bet kas neparedzētu apstākļu dēļ kļūst vajadzīgi, lai veiktu līgumā aprakstītos būvdarbus, ar noteikumu, ka līgumu piešķir būvuzņēmējam, kas jau veic minētos būvdarbus:

- ja šādus būvdarbus nevar tehniski vai saimnieciski nošķirt no galvenā līguma, neradot lielas neērtības līgumslēdzējām iestādēm, vai

- ja šādi būvdarbi, lai gan nošķirami no galvenā līguma izpildes, noteikti ir vajadzīgi tā izpildes turpmākās stadijās.

Kopējā par papildu būvdarbiem piešķirto līgumu summa tomēr nedrīkst pārsniegt 50 % no galvenā līguma summas;

- e) par jauniem būvdarbiem, kas atkārtoti līdzīgus būvdarbus, kas uzticēti tam pašam uzņēmējam, kam tā pati līgumslēdzēja iestāde iepriekš piešķirusi līgumu, ar noteikumu, ka šie būvdarbi atbilst pamatprojektam, par kuru saskaņā ar 4. punktā minētajām procedūrām piešķirts pirmais līgums.

Tiklīdz par pirmo projektu izsludina konkursu, ir jāpaziņo par to, ka iespējams šo procedūru izmantot, un līgumslēdzējas iestādes, piemērojot 6. panta noteikumus, ņem vērā turpmāko būvdarbu kopējās paredzamās izmaksas. Šo procedūru var izmantot tikai trīs gadus pēc pirmā līguma noslēgšanas.

4. Visos citos gadījumos līgumslēdzējas iestādes būvdarbu valsts līgumus piešķir ar atklātu procedūru vai ar slēgtu procedūru.”

Valsts tiesiskais regulējums

6 Ar valsts līgumu piešķiršanu saistītā Spānijas tiesiskā regulējuma individuālā piemērošanas joma ir noteikta Kodificētā likuma 1. pantā. Tas attiecināms uz visām — gan valsts, gan arī pašvaldību — teritoriālajām valsts pārvaldes iestādēm.

7 Kodificētā likuma 1. panta 3. punkts papildus nosaka:

“Līgumus atbilstoši šim likumam jebkurā gadījumā piešķir arī neatkarīgas iestādes, bet citi publisko tiesību subjekti, kam ir atbilstošs juridiskās personas statuss un kas saistīti ar valsts pārvaldes iestādi vai ir atkarīgi no tās, līgumus atbilstoši šim likumam piešķir tad, ja tie atbilst šādiem kritērijiem:

a) tie nodibināti ar konkrētu mērķi — apmierināt vispārējas vajadzības — un neveic rūpnieciskas vai komerciālas darbības;

b) tie ir subjekti, kuru darbību galvenokārt finansē valsts pārvaldes iestādes vai citi publisko tiesību subjekti, kuru pārvalde ir pakļauta to kontrolei vai arī kuru pārvaldē, vadībā vai uzraudzības struktūras sastāvā vairāk kā pusi ir iecēlušas valsts pārvaldes iestādes vai citi publisko tiesību subjekti.”

- 8 Saskaņā ar Kodificētā likuma sesto papildu noteikumu, kura nosaukums ir "Līgumu piešķiršanas principi valsts sektorā", "komercsabiedrības, kurās valsts pārvaldes iestādēm vai to neatkarīgajām iestādēm, vai arī publisko tiesību subjektiem tieši vai netieši pieder lielākā kapitāla daļa, savu līgumu piešķiršanā ievēro izsludināšanas un konkurences principu, izņemot gadījumus, kad veicamās darbības raksturs nav saderīgs ar šiem principiem".
- 9 Kodificētā likuma 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēts, ka likums netiek piemērots "sadarbības nolīgumiem, kas noslēgti starp valsts vispārējo pārvaldes iestādi no vienas puses un sociālās apdrošināšanas iestādēm, neatkarīgām apvienībām, vietējām iestādēm, to neatkarīgām struktūrām un visiem citiem publisko tiesību subjektiem no otras puses, proti, starp pašām šīm struktūrām".
- 10 Kodificētā likuma 141. panta a) punkts (attiecībā uz būvdarbu līgumiem) un 182. panta a) punkts (attiecībā uz piegāžu līgumiem) nosaka, ka sarunu procedūru bez iepriekšējas izsludināšanas var izmantot tad, ja līgumu nebija iespējams piešķirt atklātas vai slēgtas procedūras laikā vai ja dalībniekiem nebija ļauts iesniegt piedāvājumu, ja vien nav veiktas izmaiņas sākotnējos līguma noteikumos, izņemot cenu, kas nedrīkst būt paaugstināta vairāk kā par 10 %.
- 11 Kodificētā likuma 182. panta g) punkts paredz, ka procedūrās, kas saistītas ar precēm, kurām jābūt vienvēidīgām, lai pārvaldes iestādes tās varētu kopīgi izmantot, ja vien iepriekš ir veikta pilnīgi neatkarīga attiecīgo preču veida izvēle, sarunu procedūru bez iepriekšējas izsludināšanas var izmantot atbilstoši paziņojumam par konkursu saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami šajā gadījumā.

Pirmstiesas procedūra

- 12 Uzskatot, ka turpmākie tiesību akti, ar kuriem Spānijas tiesībās tiek transponēta Direktīva 93/36 un Direktīva 93/37, ir daļēji nesaderīgi ar minētajām direktīvām, Komisija 1997. gada 17. septembrī nosūtīja Spānijas Karalistei brīdinājuma vēstuli un 2000. gada 24. jūlijā — papildu brīdinājuma vēstuli.
- 13 Pēc tam, kad Spānijas iestādes Komisijai bija paziņojušas par Kodificēto likumu, tā uzskatīja, ka daži transpozīcijas strīdīgie aspekti ir atrisināti.
- 14 Neraugoties uz iepriekš minēto un uzskatot, ka Direktīva 93/36 un Direktīva 93/37 joprojām Spānijas tiesībās ir transponētas nepareizi, Komisija 2001. gada 24. janvārī Spānijas Karalistei nosūtīja argumentētu atzinumu un 2002. gada 31. janvārī — papildu argumentētu atzinumu, kuros tā aicināja veikt vajadzīgos pasākumus šo pienākumu izpildei divu mēnešu termiņā pēc šī atzinuma paziņošanas.
- 15 Tā kā Komisija nebija apmierināta ar Spānijas Karalistes sniegto atbildi uz papildu argumentēto atzinumu, tā nolēma celt šo prasību.

Par prasību

- 16 Savas prasības pamatojumam Komisija izvirza trīs iebildumus.

- 17 Izvirzot pirmo iebildumu, Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā jau iepriekš paredzējusi, ka Kodificētais likums netiek piemērots privāto tiesību subjektiem pat tad, ja tie varētu būt publisko tiesību subjekti Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta b) punkta otrās daļas nozīmē.
- 18 Izvirzot otro iebildumu, Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā paredzējusi, ka Kodificētais likums netiek piemērots sadarbības nolīgumiem, kas noslēgti starp publisko tiesību subjektiem, pat tad, ja šie nolīgumi varētu veidot valsts līgumus Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 nozīmē.
- 19 Izvirzot trešo iebildumu, Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā ļāvusi sarunu procedūru izmantot divos gadījumos, kas nav paredzēti Direktīvā 93/36 un Direktīvā 93/37, proti, piešķirot līgumu pēc tam, kad procedūras atzītas par neveiksmīgām, un piešķirot vienveidīgu preču piegāžu līgumu.

Par pirmo iebildumu, kas attiecas uz to, ka Kodificētais likums netiek piemērots privāto tiesību subjektiem, kuri atbilst Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta b) punkta otrās daļas pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā izvirzītajiem nosacījumiem

Lietas dalībnieku argumenti

- 20 Komisija apgalvo, ka Kodificētā likuma individuālās piemērošanas joma nesakrīt ar Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 piemērošanas jomu, jo valsts tiesību akti

attiecas tikai uz tiem subjektiem, uz kuriem attiecas publiskās tiesības Spānijas tiesību nozīmē, kaut gan konkrētā subjekta juridiskais statuss neatbilst šajās direktīvās iekļautajai “publisko tiesību subjekta” definīcijai.

- 21 Atsaucoties uz 1998. gada 15. janvāra spriedumu lietā C-44/96 *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. (*Recueil*, I-73. lpp., 17.–35. punkts), Komisija atgādina, ka Tiesa uzskatīja — “publisko tiesību subjekts” ir struktūra, kas atbilst vienlaicīgi visiem trim nosacījumiem, kas izvirzīti Direktīvas 93/37 1. panta b) punkta otrajā daļā.
- 22 Pamatojoties uz Tiesas spriedumiem (proti, 1988. gada 20. septembra spriedumu lietā 31/87 *Beentjes*, *Recueil*, 4635. lpp., un 1998. gada 10. novembra spriedumu lietā C-360/96 *BFI Holding*, *Recueil*, I-6821. lpp.), Komisija apgalvo, ka Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. pantā definētajam līgumslēdzējas iestādes jēdzienam nepieciešama funkcionāla interpretācija.
- 23 Turklāt tā uzsver, ka Spānijas valdības sniegtā “publisko tiesību subjekta” jēdziena interpretācija apdraud Kopienas jēdziena autonomo raksturu, kam jānodrošina iespēja veikt vienādu interpretāciju visā Kopienā.
- 24 Spānijas valdība atbalsta “publisko tiesību subjekta” jēdziena burtisku interpretāciju. Tā apgalvo, ka šajā jēdzienā Direktīva 93/36 un Direktīva 93/37 neietver valsts uzraudzībā esošas komercsabiedrības. Savas argumentācijas pamatojumam tā atsaucas uz Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/38/EEK, ar ko koordinē līgumu piešķiršanas procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un telekomunikāciju nozarē (OV L 199, 84. lpp.), kurā

norādīta atšķirība starp “publisko tiesību subjekta” jēdzienu, kas ir identiski direktīvās par valsts līgumiem, un “valsts uzņēmuma” jēdzienu, kura definīcija atbilst valsts komercsabiedrības definīcijai.

- 25 Turklāt Spānijas valdība noraida visus vispārēja rakstura risinājumus. Tā apgalvo, ka “publisko tiesību subjekta” jēdzienu var definēt tikai pēc tam, kad būs definēts “vispārējo vajadzību” jēdziens un jo īpaši ar šīm pašām vajadzībām saistītā “rakstura, kas nav rūpniecisks vai komerciāls,” jēdziens, veicot detalizētu katra subjekta pārbaudi.
- 26 Komisija iebilst, ka Direktīva 93/38 ir speciāls tiesiskais regulējums un ka tās izņēmuma raksturs neļauj to izmantot vispārējo noteikumu, proti, Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37, interpretācijai.

Tiesas vērtējums

- 27 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru “publisko tiesību subjekta” jēdziens, kas ir Kopienas tiesību jēdziens, kuram sniedzama autonoma un vienāda interpretācija visā Kopienā, ir definēts, ņemot vērā funkcionālo aspektu, kas saistīts tikai ar trim kumulatīviem nosacījumiem, kas paredzēti Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta b) punkta otrajā daļā (šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Mannesmann Anlagenbau Austria* u.c. 20. un 21. punktu, 2002. gada 12. decembra spriedumu lietā *C-470/99 Universale-Bau* u.c., *Recueil*, I-11617. lpp., 51.–53. punkts, 2003. gada 15. maija spriedumu lietā *C-214/00 Komisija/Spānija*, *Recueil*, I-4667. lpp., 52. un 53. punkts, un 2003. gada 16. oktobra spriedumu lietā *C-283/00 Komisija/Spānija*, *Recueil*, I-11697. lpp., 69. punkts).

- 28 No iepriekš minētā izriet — lai atrisinātu jautājumu par to, vai privāto tiesību subjekts būtu uzskatāms par publisko tiesību subjektu, jāpārbauda tikai tas, vai konkrētais subjekts atbilst vienlaicīgi visiem trim nosacījumiem, kas paredzēti Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta b) punkta otrajā daļā, jo šā subjekta privātajās tiesībās noteiktais statuss nav kritērijs, kas neļautu viņu uzskatīt par līgumslēdzēju iestādi šo direktīvu nozīmē (iepriekš minētā 2003. gada 15. maija sprieduma lietā Komisija/Spānija 54., 55. un 60. punkts).
- 29 Tiesa turklāt precizēja, ka šī interpretācija nenozīmē to, ka netiek ievērots to vispārējo vajadzību rūpnieciskais vai komerciālais raksturs, kuras nodrošina attiecīgais subjekts, jo šis aspekts noteikti tika ņemts vērā, lai noteiktu, vai tas atbilst vai neatbilst Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta b) punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā paredzētajam nosacījumam (skat. šajā sakarā iepriekš minētā 2003. gada 16. oktobra sprieduma lietā Komisija/Spānija 75. punktu).
- 30 Jāpiebilst, ka šo secinājumu nevarētu atcelt tāpēc, ka Direktīvā 93/36 un Direktīvā 93/37 nav tiešas norādes uz konkrētu “valsts uzņēmumu” kategoriju, kas tomēr izmantota Direktīvā 93/38 (šajā sakarā skat. iepriekš minētā 2003. gada 16. oktobra sprieduma lietā Komisija/Spānija 76. punktu).
- 31 No iepriekš minētā līdz ar to izriet, ka Spānijas tiesiskajā regulējumā ir nepareizi transponēts Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta b) punktā iekļautais “līgumslēdzējas iestādes” jēdziens, jo šis regulējums paredz, ka tas netiek piemērots privāto tiesību subjektiem pat tad, ja tie varētu atbilst minēto direktīvu 1. panta b) punkta otrās daļas pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā paredzētajiem nosacījumiem.
- 32 Šajos apstākļos Komisijas pirmais iebildums ir jāpieņem.

Par otro iebildumu, kas attiecas uz to, ka Kodificētais likums nav piemērojams sadarbības nolīgumiem, kuri noslēgti starp publisko tiesību subjektiem

Lietas dalībnieku argumenti

- 33 Komisija norāda, ka Kodificētais likums nav piemērojams sadarbības nolīgumiem, kas noslēgti vai nu starp valsts vispārējo pārvaldes iestādi no vienas puses un sociālās apdrošināšanas iestādi, neatkarīgām apvienībām, vietējām iestādēm, to neatkarīgām iestādēm un jebkurām citām valsts iestādēm no otras puses, vai arī starp pašiem šiem subjektiem. Tā uzskata, ka šāda pilnīga izslēgšana [no piemērošanas jomas] ir nepareiza Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 transponēšana, jo daži no šiem nolīgumiem var būt tādi paši kā ar tiem saistītie valsts līgumi.
- 34 Tā apgalvo, ka jautājums attiecas uz izslēgšanu [no piemērošanas jomas], kas nav paredzēta ne Direktīvā 93/36, ne Direktīvā 93/37.
- 35 Komisija atsaucas uz līguma definīciju, kas iekļauta Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta a) punktā un Tiesas judikatūrā, saskaņā ar kuru, lai noteiktu, vai pastāv līgums, ir jāpārbauda, vai ir panākta vienošanās starp divām atsevišķām personām (1999. gada 18. novembra spriedums lietā C-107/98 *Teckal*, *Recueil*, I-8121. lpp., 49. punkts). Tādējādi tā uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš paredzētos aspektus, starp pārvaldes iestādēm noslēgti sadarbības nolīgumi var būt līgumi Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 nozīmē.
- 36 Spānijas valdība uzsver, ka vienošanās parasti ir veids, kā publisko tiesību subjekti savā starpā nodibina attiecības. Tā uzsver, ka šīs attiecības nav saistītas ar līgumu. Turklāt tā šaubās par iepriekš minētā sprieduma lietā *Teckal* pamatotību un uzskata,

ka princips, kas norādīts 6. pantā Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvā 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai (OV L 209, 1. lpp.), būtu netieši jāiekļauj citās direktīvās par valsts līgumiem.

Tiesas vērtējums

- 37 Atbilstoši Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 1. panta a) punktā iekļautajām definīcijām piegāžu vai būvdarbu valsts līgumi ir līgumi, kurus peļņas gūšanai rakstveidā noslēdzis piegādātājs vai būvuzņēmējs no vienas puses un līgumslēdzēja iestāde minēto direktīvu 1. panta b) punkta nozīmē no otras puses un kuru priekšmets ir preču pirkšana vai noteikta veida būvdarbu veikšana.
- 38 Atbilstoši Direktīvas 93/36 1. panta a) punktam principā pietiek ar to, ka līgums noslēgts starp teritoriālu apvienību no vienas puses un personu, kurai ir cits juridiskais statuss nekā šai teritoriālajai apvienībai, no otras puses. Savādāk varētu būt tikai tad, ja teritoriālā apvienība vienlaikus veic konkrētās personas kontroli, kas līdzīga tai, ko tā veic attiecībā uz saviem dienestiem, un ja šī persona veic pamatdarbību kopā ar apvienību vai apvienībām, kam tā pieder (iepriekš minētā spieduma lietā *Teckal* 50. punkts).
- 39 Runājot par identiskajiem aspektiem, kas iekļauti līguma definīcijā Direktīvā 93/36 un Direktīvā 93/37, izņemot konkrētā līguma priekšmetu, jāizmanto risinājums, kas tādā veidā apstiprināts iepriekšminētajā spriedumā lietā *Teckal* attiecībā uz pārvaldes iestāžu starpā noslēgtiem nolīgumiem, uz kuriem attiecas Direktīva 93/37.

- 40 Tādējādi, tā kā konkrētajā Spānijas tiesiskajā regulējumā paredzēts, ka Kodificētais likums *a priori* netiek piemērots attiecībām, kas nodibinātas starp valsts pārvaldes iestādēm, to valstiskajām struktūrām un — vispārīgā veidā — nekomerciāliem publisko tiesību subjektiem, lai arī kāds būtu šo attiecību raksturs, tas šajā gadījumā nozīmē to, ka Direktīva 93/36 un Direktīva 93/37 ir nepareizi transponēta.
- 41 Šajos apstākļos jāpieņem otrs Komisijas iebildums.

Par trešo iebildumu, kas attiecas uz Kodificētajā likumā paredzētās sarunu procedūras izmantošanu divos gadījumos, kuri nav paredzēti ne Direktīvā 93/36, ne Direktīvā 93/37

- 42 Komisija uzskata, ka Kodificētais likums ļauj sarunu procedūru izmantot divos gadījumos, kas nav paredzēti ne Direktīvā 93/36, ne Direktīvā 93/37, proti — piešķirot līgumu pēc tam, kad procedūras atzītas par neveiksmīgām, un piešķirot vienveidīgu preču piegāžu līgumu.

Par trešā iebilduma pirmo daļu, kas saistīta ar līgumu piešķiršanu pēc tam, kad procedūras atzītas par neveiksmīgām

Lietas dalībnieku argumenti

- 43 Komisija uzskata, ka, ļaujot paaugstināt sākotnējo piedāvājuma iesniegšanas cenu līdz pat 10 % salīdzinājumā ar iepriekšējo atklāto vai slēgto procedūru, Kodificētā

likuma 141. panta a) punkts un 182. panta a) punkts ir pretrunā Direktīvām 93/36 un 93/37, jo tie ļauj veikt būtiskas izmaiņas vienā no sākotnējiem līguma nosacījumiem, proti, cenā.

44 Komisija uzsver, ka to gadījumu skaits, kuros var izmantot sarunu procedūru, ir ierobežots. No tā Komisija secina, ka “nebūtisku izmaiņu” jēdziens interpretējams sašaurināti.

45 Spānijas valdība pārmet Komisijai, ka tā nav norādījusi, kādas cenu izmaiņas uzskatāmas par būtiskām un kāds cenas paaugstinājums nav uzskatāms par būtiskām izmaiņām. Tā uzsver, ka tiesiskās drošības nolūkos Spānijas likumdevējs nenoteiktajam “līguma sākotnējo nosacījumu būtisku izmaiņu” jēdzienam piešķir konkrētu nozīmi.

46 Komisija savukārt apgalvo, ka prasībās par pienākumu neizpildi tai nav jādefinē pārkāpuma robežas, ne arī jānorāda pasākumi, kas ļautu novērst pienākumu neizpildi, kurā vainojama attiecīgā persona. Turklāt Komisija uzsver, ka valsts likumdevēja mērķis, kas saistīts ar direktīvās iekļauto jēdzienu precizēšanu, nedrīkstētu radīt situāciju, ka direktīvas netiek piemērotas.

Tiesas vērtējums

47 Kā jau tas izriet jo īpaši no Direktīvas 93/36 divpadsmitā apsvēruma un Direktīvas 93/37 astoņpadsmitā apsvēruma, sarunu procedūrai piemīt izņēmuma raksturs un tā piemērojama tikai konkrēti uzskaitītajos gadījumos. Tādējādi Direktīvas 93/36 6. pan-

ta 3. punkta a) apakšpunktā un Direktīvas 93/37 7. panta 3. punkta a) apakšpunktā izsmēļoši uzskaitīti tie gadījumi, kuros sarunu procedūru var izmantot, neizsludinot iepriekšēju paziņojumu par konkursu.

- 48 Atbilstoši Tiesas judikatūrai atkāpes no normām, kas paredzētas, lai garantētu Līgumā atzīto tiesību efektivitāti būvdarbu valsts līgumu jomā, interpretējamās sašaurināti (1995. gada 18. maija spriedums lietā C-57/94 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-1249. lpp., 23. punkts, un 1996. gada 28. marta spriedums lietā C-318/94 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-1949. lpp., 13. punkts). Lai nepadarītu konkrētās direktīvas par nederīgām, dalībvalstīm nevajadzētu paredzēt, ka sarunu procedūru iespējams izmantot gadījumos, kas nav paredzēti minētajās direktīvās, vai arī izvirzīt šajās direktīvās tieši paredzētajiem gadījumiem jaunus nosacījumus, kuru rezultātā šo procedūru būtu daudz vieglāk izmantot.
- 49 Šajā gadījumā nevajadzētu noliegt, ka, tā kā Kodificētā likuma 141. panta a) punkts un 182. panta a) punkts ļauj sarunu procedūru izmantot tad, ja līgumu nebija iespējams piešķirt atklātas vai slēgtas procedūras laikā vai ja dalībniekiem nebija ļauts iesniegt piedāvājumu, ja vien nav veiktas izmaiņas sākotnējos līguma nosacījumos, izņemot cenu, kas nedrīkst būt palielināta vairāk kā par 10 %, tie precīzi papildina Direktīvas 93/36 un Direktīvas 93/37 noteikumus ar vienu jaunu nosacījumu, sašaurinot gan to darbības jomu, gan īpašo raksturu. Tādējādi šādu nosacījumu nevajadzētu uzskatīt par nebūtiskām izmaiņām līguma sākotnējos nosacījumos, kādi tie paredzēti attiecīgi Direktīvas 93/36 6. panta 3. punkta a) apakšpunktā un Direktīvas 93/37 7. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 50 Šajos apstākļos jāsecina, ka Kodificētā likuma 141. panta a) punkts un 182. panta a) punkts rada Direktīvas 93/36 6. panta 3. punkta a) apakšpunkta un Direktīvas 93/37 7. panta 3. punkta a) apakšpunkta nepareizu transpozīciju.

Par trešā iebilduma otro daļu, kas saistīta ar vienveidīgu preču piegāžu līgumu piešķiršanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 51 Komisija uzsver, ka Kodificētā likuma 182. panta g) punktā norādītajā procedūrā nav ņemti vērā Direktīvas 93/36 6. panta 2. un 3. punkta noteikumi, kuros uzskaitīti tie gadījumi, kad izmantojama sarunu procedūra.
- 52 Šajā gadījumā Spānijas tiesību akti paredz, ka sarunu procedūru bez iepriekšējas izsludināšanas var izmantot attiecībā uz precēm, kurām jābūt vienveidīgām, lai pārvaldes iestādes tās varētu kopīgi izmantot. Šo procedūru būtu iespējams izmantot, ja vien iepriekš ir veikta pilnīgi neatkarīga attiecīgo preču veida izvēle atbilstoši paziņojumam par konkursu.
- 53 Spānijas valdība apgalvo, ka paziņojumi par konkursu, kas paredzēti, lai noteiktu vienveidīgo preču veidu, līdzinās ietvarlīgumiem.
- 54 Šī valdība vēl jo vairāk apgalvo, ka konkrētie paziņojumi par konkursu nekādā veidā neatšķiras no konkursiem, kuri tiek rīkoti saskaņā ar nolīgumu vai ietvarlīgumu, kas paredzēts kādā citā Kodificētā likuma pantā, par kuru Komisija nav sniegusi nekādus apsvērumus. Minētā valdība tādejādi secina, ka tas atbilst direktīvām, kas attiecas uz valsts līgumiem.

- 55 Atsaucoties uz ietvarnolīgumu definīciju, Komisija uzsver, ka uz šiem nolīgumiem neattiecas Direktīva 93/36.

Tiesas vērtējums

- 56 Attiecībā uz vienvērtīgu preču piegādes līgumu piešķiršanu, kas paredzēta Kodificētā likuma 182. panta g) punktā, sarunu procedūru var izmantot tikai tajos gadījumos, kas uzskaitīti Direktīvas 93/36 6. panta 2. un 3. punktā. Šā panta 4. punktā tomēr norādīts, ka "visos citos gadījumos līgumslēdzējas iestādes piegāžu līgumus piešķir ar atklātu procedūru vai ar slēgtu procedūru".
- 57 Spānijas likumdevēja pieņemtais konkrētais noteikums neatbilst ne Direktīvas 93/36 6. panta 2. punktā norādītajam gadījumam, ne arī kādam no tā paša panta 3. punktā uzskaitītajiem pieciem gadījumiem, kuros ir tieši atļauts izmantot sarunu procedūru, neizsludinot iepriekšēju paziņojumu par konkursu. Turklāt jāuzsver, ka "ietvarnolīguma" jēdziens neietilpst šo izņēmumu piemērošanas jomā.
- 58 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru noteikumi, kuros pieļautas atkāpes no normām, kas paredzētas, lai garantētu Līgumā atzīto tiesību efektivitāti būvdarbu valsts līgumu jomā, interpretējamas sašaurināti (Tiesas 1993. gada 17. novembra spriedums lietā C-71/92 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-5923. lpp., 36. punkts). Līdz ar to dalībvalstīm jāpierāda, ka to tiesību aktos atbilstoši transponēti gadījumi, kas skaidri paredzēti direktīvā. Šajā gadījumā Spānijas valdība nav iesniegusi šādus pierādījumus.

59 Tādējādi, tā kā procedūrās, kas saistītas ar precēm, kurām jābūt vienveidīgām, lai pārvaldes iestādes tās varētu kopīgi izmantot, ja vien iepriekš ir veikta attiecīgo preču veida izvēle atbilstoši paziņojumam par konkursu, konkrētie tiesību akti ļauj izmantot sarunu procedūru bez iepriekšējas izsludināšanas, tie rada nepareizu Direktīvas 93/36 6. panta 2. un 3. punkta transpozīciju.

60 Šajos apstākļos jāpieņem Komisijas trešais iebildums.

61 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, jāsecina, ka, nepareizi transponējot valsts tiesībās Direktīvu 93/36 un Direktīvu 93/37, jo īpaši:

— Kodificētā likumā, konkrēti, 1. panta 3. punktā, paredzot, ka šis likums netiek piemērots privāto tiesību subjektiem, kuri atbilst nosacījumiem, kas norādīti abu minēto direktīvu 1. panta b) punkta otrās daļas pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā,

— šā likuma 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzot, ka Kodificētais likums pilnībā netiek piemērots sadarbības nolīgumiem, kas noslēgti starp valsts pārvaldes iestādēm un citām valsts iestādēm, un tādējādi arī nolīgumiem, kuri attiecas uz valsts līgumiem šo pašu direktīvu nozīmē,

- šā likuma 141. panta a) punktā un 182. panta a) un g) punktā ļaujot sarunu procedūru izmantot divos gadījumos, kas nav paredzēti minētajās direktīvās,

Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar šīm direktīvām.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁶² Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punkta noteikumiem lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un Spānijas Karalistei spriedums ir nelabvēlīgs, Spānijas Karalistei jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) nepareizi transponējot valsts tiesībās Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/36/EK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas procedūras, un Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvu 93/37/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas procedūras, jo īpaši:

- 2000. gada 16. jūnija *Ley de Contractos de las Administraciones Publicas* (likums, kas attiecas uz valsts pārvaldes iestāžu piešķirtajiem

ligumiem), kura kodificētā versija apstiprināta ar 2000. gada 16. jūnija *Real Decreto Legislativo 2/2000*, 1. panta 3. punktā paredzot, ka šis likums netiek piemērots privāto tiesību subjektiem, kuri atbilst nosacījumiem, kas norādīti abu minēto direktīvu 1. panta b) punkta otrās daļas pirmajā, otrajā un trešajā ievilkumā,

- šā likuma 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzot, ka šis pats likums pilnībā netiek piemērots sadarbības nolīgumiem, kas noslēgti starp valsts pārvaldes iestādēm un citām valsts iestādēm, un tādejādi arī nolīgumiem, kuri attiecas uz valsts ligumiem šo pašu direktīvu nozīmē,

- minētā likuma 141. panta a) punktā un 182. panta a) un g) punktā ļaujot sarunu procedūru izmantot divos gadījumos, kas nav paredzēti minētajās direktīvās,

Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar šīm direktīvām;

2) piespriet Spānijas Karalistei atlidzināt tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]